

**AB SÜRECİNDE
ÇEVRE YÖNETİMİ
ÇALIŞTAYI - OZON**

Ayşe Özge Kepenek
Uzman

Sapanca

27 Mayıs 2010

ÇEVRE YÖNETİMİ ÇALIŞTAYI

İÇERİK

- GİRİŞ
- YAPILAN ÇALIŞMALAR
- İLGİLİ MEVZUAT
- UYGULAMALAR
- ULUSLARARASI GELİŞMELER
- TARTIŞMA

GİRİŞ

- 191 ülkenin taraf olduğu Montreal Protokolü, bugüne ulaşılan en başarılı sonuçları veren uluslararası çevre anlaşması olarak kabul edilmektedir.
- Ancak, son verilere göre tüm önlemlerin eksiksiz yerine getirilmesi durumunda bile ozon tabakası 2060 ile 2075 yıllarında normal seviyesine dönebilecektir.

GİRİŞ

Ozon Tabakasının Korunmasında uluslararası düzeyde önemli başarılar elde edildi;

- CFC'lerin çözücü, soğutucu, iklimlendirme veya izolasyon amaçlı kullanımına çok büyük oranda son verildi.
- Yangın söndürme amaçlı kullanılan Halonların yerini alternatifleri aldı. Gelişmiş ülkelerde 2003 yılı sonunda kullanımına tamamen son verildi.
- Metil Bromürün pestisit olarak kullanımına ilişkin olarak gelişmiş ülkelerin 2005, gelişmekte olan ülkelerin 2015 yılında sonlandırması konusunda anlaşmaya varıldı.
- Protokol altında yürütülen bu çalışmalar sayesinde, aynı zamanda küresel ısınma potansiyeli yüksek olan maddelerin kullanımının sonlandırılması ile Kyoto Protokolünün hedeflediğinden çok daha fazla iklim değişikliğiyle mücadeleye katkıda bulunuldu.

GİRİŞ

- Çevre ve Orman Bakanlığı – Ülkemizin 19 Aralık 1991’de taraf olduğu Montreal Protokolü ile ilgili:
 - Ulusal ve uluslararası çalışmaların izlenmesi
 - Koordinasyon
 - OTİM ilgili ulusal üretim ve tüketimin kontrol altına alınması ve bir takvim çerçevesinde aşamalı olarak kullanımlarına son verilmesi

Konularından sorumludur.

YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Türkiye Montreal Protokolünün uygulanmasında en başarılı ülkeler arasındadır
- CFC kullanımını 2006 itibarı ile sıfır tona indirilmiştir. 01.01.2008 tarihinden sonra halonların ithalatı yasaklanmıştır.
- CFC grubu gazların kullanımına son verilmesinde olduğu gibi, ülkemiz gene protokolde yer aldığı Madde 5 ülkeleri için öngörülen takvimden çok önce HCFC grubu gazların da kullanımına son verecektir.

YÖNETMELİK

- Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik 12.11.2008 tarih ve 27052 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Yönetmelik çalışmaları tüm kamu ve özel sektör paydaşlarının katılımı ile gerçekleştirilmiştir.
- Yönetmeliğin hazırlanmasında AB Mevzuatı, Uluslararası Yükümlülükler ve ülke şartları dikkate alınmıştır.

YÖNETMELİK

YAPILAN GÜNCELLEMELER:

1. TANIMLAR
2. AZALTMA TAKVİMİ
3. HALONLARIN KULLANIMI
4. OZON TABAKASINI İNCELTEEN MADDELERİN ÜRETİMİ VE BU MADDELERİ İÇEREN ÜRÜNLERİN İTHALATI
5. SON KULLANICILARA DAİR HÜKÜMLER
6. OZON TABAKASINI İNCELTEEN MADDELERİN İTHALATI
7. GERİ KAZANIM, ATIKLARIN BERTARAFTI VE KAÇAKLARIN KONTROLÜ
8. ETİKETLEME

2010 YILI KOTA MİKTARLARI

GTİP	EŞYANIN TANIMI	2009 YILI KOTASI (Ton)	2010 YILI KOTASI (Ton)
2903.49.11.00.00	HCFC-22	4.800	4300
2903.49.15.00.00	HCFC-141b	2.600	2300
2903.49.19.00.16	Diklorotriflor etan	29	25
2903.49.19.00.17	Klortetraflor etan	8	7
3824.74.00.00.12	142B/R-22 karışımı	5.850	2900

UYGULAMA

- OTİM-İD İTHALAT KULLANIM VE TAKİP SİSTEMİ
Ülkemizin taraf olduğu Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü ve değişiklikleri ile kontrol altına alınan maddelerin ithalat işlemlerinden tüketimine kadar olan süreçle ilgili olarak yapılan mevzuat düzenlemelerinin uygulanmasında kolaylık sağlanması ve yapılacak analizler için veri bankası özelliği taşıması amacıyla “OTİM-İD İthalat Kullanım ve Takip Sistemi” programı hazırlanmıştır.

UYGULAMA

| İletişim Bilgileri | Otım-ID Programı | Kontrole Tabi Kimyasallar | Linkler

Site içi arama...

T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı - OTİM

Anasayfa

Kayıt İşlemleri

Mevzuat

İthalat İşlemleri

Kayıtlı Firmalar

Raporlar

Sıkça Sorulan Sorular

T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Anasayfa | Otım-ID Programı

Otım-ID Programı

Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Kimyasalların İthalatına Dair Dış Ticarete Standardizasyon Tebliğinin (2009-6) **Ek-1 listesinde yer alan kimyasallara** yönelik:

- Ülkemizin taraf olduğu Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü ve değişiklikleri ile kontrol altına alınan maddelerin kullanılması ve bazılarının tüketiminin bir takvim çerçevesinde azaltılarak kullanımdan kaldırılması,
- bu maddelere alternatif olan ancak küresel ısınmaya yol açan kimyasalların kullanımının takibi

amacıyla SOSİAD ve Çevre ve Orman Bakanlığı işbirliği ile “**OTİM-ID İthalat Kullanım ve Takip Sistemi**” programı hazırlanmıştır.

Programı; Bakanlığımıza kayıtlı sanayici, ithalatçı ve dağıtıcı firmalar ile, ithalatçı ve dağıtıcı firmaların kayıt işlemlerini gerçekleştireceği servis amaçlı gaz kullanan son kullanıcılar kullanacaktır.

OTİM Program Klavuzu Genel Bilgiler bölümünü okumak için [tıklayınız](#).

OTİM Programından İthalatçıların Kontrol Belgesi müracaatını nasıl yapacaklarına dair bilgileri okumak için [tıklayınız](#)

OTİM Programı-Dağıtıcı Klavuzunu okumak için [tıklayınız](#).

[OTİM Programının Sanayici bölümünde, kayıt işlemlerinin yapılması ve programın kullanılmasına yönelik bilgileri okumak için tıklayınız](#)

OTİM Son Kullanıcı Kaydı Klavuzu (Kayıt Yapacak Firmalara)

OTİM Son Kullanıcı İşlemleri (Son Kullanıcı Firmalar)

UYGULAMA

Programda, 24 Mayıs 2010 tarihi itibariyle;

- **39 adet ithalatçı,**
- **176 adet dağıtıcı,**
- **63 adet sanayici,**
- **2300 adet son kullanıcı firma kaydı ile 2010 yılı sonu itibariyle programa kayıtlı firma sayısının 3000'i aşacağı tahmin edilmektedir.**

AB'deki Gelişmeler

2037/2000 Sayılı Tüzük revize edilerek 1005/2009 Sayılı Tüzük olarak yayımlanmıştır.

Başlıca değişiklikler:

Tüzük metninin sadeleştirilmesi, geçerliliğini yitiren hükümlerin çıkarılması

HCFC'lerin üretim yasağının 2025'den 2020'ye çekilmesi

OTİM içeren ekipmanların bertarafına ilişkin hükümlerin sıkılaştırılması

Yaptırım ve yasadışı ticarete ilişkin mevcut Tüzükteki hükümlerin yeniden düzenlenerek uygulamanın kolaylaştırılması

İlgili Avrupa Birliđi Mevzuatı

HCFC'lere dair hükümler:

Soğutma, İklimlendirme sistemlerinde - 1 Ocak 2001

Mevcut sistemlerde servis amaçlı saf HCFC'ler 1 Ocak 2010

Mevcut sistemlerde servis amaçlı tüm HCFC'ler 1 Ocak 2015

Ayrıca;

Üreticiler, ithalatçı ve ihracatçıların raporlama zorunluluğu

Kaçakların yıllık rutin kontrolleri

HCFC içeren ekipmanların zorunlu geri kazanımı

HCFC'leri kullanan kişilerin eğitim alma zorunluluğu

Uluslararası Gelişmeler

21. Taraflar Toplantısı 3-8 Kasım 2009'da Mısır'da gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda öne çıkan başlıklar:

- Protokol ve değişikliklerine yeni taraf olan ülkeler;
- HFC Grubu gazların protokol altına alınmasına ilişkin tartışmalar
- Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin çevreci yöntemlerle bertarafının sağlanması
- “Doğu Avrupa ve Orta Asya Grubu” nun toplantıları
- Avrupa Komisyonu Grup Toplantıları

HFC'lerle İlgili Genel Bilgi

HFC'ler; soğutma, havalandırma, izolasyon köpükleri, çözücüler ve yangın söndürme ekipmanlarında kullanılan OTİM'lerin birincil alternatifleri olan çok güçlü sera gazlarıdır.

Özgün Özellikleri:

- Diğer sera gazlarından farklı olarak HFC'ler sentetiktir.
- HFC salımlarını dönüştürecek doğal bir döngü yoktur.
- Atmosferde kalış süreleri yarılanma ömürlerine bağlıdır.
- IPCC-TEAP Raporuna göre, 2002'de 0.43 Gt CO₂ eşd./yıl olan HFC salımlarının 2015'de 3 katına çıkarak 1.2 Gt CO₂ eşd./yıl olması beklenmektedir.

Üretim ve Tüketimlerinin Kontrol Altına Alınmasının İklimsel Faydaları

HFC'lerle İlgili Değişiklik Teklifi

- HFC'lerin belirlenen takvim içerisinde üretimlerinin ve kullanımlarının aşamalı olarak azaltılması
- “phase-out” yerine “phase down”
- 1 Ocak 2012’de 2004-2005-2006 ortalamasında dondurma
- 2015’de %15 azaltım 2030’da %90!
- Madde 5 ülkelerinin takvimi;
 - 1 Ocak 2011’e kadar belirlenir
 - veya azaltıma başlayacakları tarihe karar verme tarihi belirlenir

Sonraki Sürece İlişkin Öneriler

- Sürecin hem MP hem BMİDÇS ve KP altında eşgüdümlü takip edilmesi
- Diğer kurumlarla görüşülerek ortak duruş oluşturulması
- İlgili sektörlerin bilgilendirilmesi ve HCFC'lerin alternatiflerine geçişte HFC'ler dışındaki alternatiflerin değerlendirilmesi
- AB ile temaslara sürmesi

TEŞEKKÜRLER...

